

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

**A peres eljárás időtartamát befolyásoló tényezők a házasság felbontása iránti
perekben**

szerző: dr. Oláh Anita

2016. március hó 23.

Szentendre

I. Bevezető

A peres eljárás ésszerű időn belüli befejezéshez való jogot az 1952.évi. III.tv. Pp szabályozza.

A Pp.2.§ (1) bekezdése alapján: „A bíróságnak az a feladata, hogy - összhangban az 1. §-ban foglaltakkal - a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse.”

A Pp.2.§ (2) bekezdés alapján: „A per befejezésének ésszerű időtartama a jogvita tárgyát és természetét, valamint az eljárás lefolytatásának egyedi körülményeit is figyelembe véve határozható meg. Nem hivatkozhat a per ésszerű időn belül történő befejezésének követelményére az a fél, aki magatartásával, illetve mulasztásával a per elhúzódásához maga is hozzájárult.”

Ezen szabályok alapja a Római Egyezmény, mely Magyarország az 1993. évi XXXI. törvénnyel hirdetett ki.

Ezen törvény 6. Cikk 1. pontja alapján: „Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően.”

Magyarország Alaptörvényének XXVIII. Cikk. (1) bekezdése alapján: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

A peres eljárás menetét, időtartamát, befejezését számos tényező befolyásolja.

II. A keresetlevél benyújtása

A Pp.121.§ (1) bekezdése fogalmazza meg a keresetlevél kötelező tartalmi elemeit. A házassági perekben a Pp.283.§ (1) bekezdése további tartalmi elemeket határoz meg.

A házasság felbontása iránti kereseti kérelemben meg kell jelölni az általános szabályokon felül a házasságkötés helyét, idejét, a házasságból született gyermekek nevét, születési idejét, az utolsó közös lakóhelyet, azt, hogy a házasság felbontása iránti kérelmen kívül a szülői felügyeleti jog gyakorlására kit kér feljogosítani a felperes, milyen összegű gyermektartásdíjra tart igényt, vagy vállal megfizetni. Hogyan kéri a folyamatos és időszakos kapcsolattartás szabályozását, megegyezéssel bontás esetén hogyan kéri az utolsó közösen használt ingatlan használatának szabályozását (ha a törvényi feltételek fennállnak, azaz közös tulajdonú, bármelyik fél kizárólagos tulajdonában álló, közös vagy egyik fél használatában álló ingatlanról vagy közös bérleményről van szó), van-e házastársi tartásdíj, perköltség iránti igény. Csatolni kell a házassági anyakönyvi kivonatot, a kiskorúak születési anyakönyvi kivonatát.

A házasság felbontásának jelenleg is két formája van, az egyik az úgynevezett megegyezéssel bontás, míg a másik a tényállásos bontás.

Az egyezős akaratnyilvánításos bontás feltétele, hogy a felek egyezséget kössenek a bíróság előtt a szülői felügyeleti jog gyakorlása, gyermektartásdíj, kapcsolattartás, utolsó közös lakás használata, az esetleges házastársi tartásdíj és perköltség tekintetében.

Gyakran előfordul, hogy a kereseti kérelemben arra utalnak, hogy nem kívánják feltárni a házasság megromlásához vezető okokat, a járulékos kérdésekben meg kívánnak egyezni, ugyanakkor konkrét kérelmet nem terjesztenek elő, csak arra hivatkoznak, hogy a tárgyalásig megállapodnak.

Ez azonban nem minősül konkrét, határozott kereseti kérelemnek.

A házasság felbontása iránti eljárás illetékköteles, az 1990.évi.XCIII.tv.43.§ (1) bekezdése alapján jelenlegi határozott illetéke 30.000,- forint.

Amennyiben a felperes jogi képviselő nélkül jár el és keresete nem tartalmazza a fentieket, úgy a Pp.95.§ (1) bekezdés, 124.§ (1) bekezdése alapján a bíróság 30 napos határidőn belül hiánypótlásra küldi vissza a félnek a keresetlevelét. Amennyiben a fél kötelezettségének nem, vagy csak részben tesz eleget, az a Pp.130.§ (1) j.) pontja alapján a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítását vonja maga után.

Amennyiben a felperes költségmentesség engedélyezését is kéri a keresetlevélben, sokszor nem kerül csatolásra a költségmentességi nyomtatvány, amennyiben igen, több esetben hiányosan kerül kitöltésre. Így e körben szintén hiánypótlásra van szükség, nem teljesítés esetén ennek következménye a költségmentesség iránti kérelem elutasítása.

Ez a végzés fellebbezhető, csak ezen végzés jogerőre emelkedését követően és a 30.000,- forint illeték lerovása után van lehetőség további intézkedések megtételére.

Amennyiben jogi képviselővel jár el a felperes és a keresetlevélhez nem csatolta a meghatalmazást, vagy nem róta le az illetéket (és költségmentesség engedélyezését sem kérte), valamint konkrét, határozott kereseti kérelem nem került megfogalmazásra a keresetlevélben (még akkor is ha utal arra, hogy a felek között egyeztetések vannak folyamatban a járulékos kérdések tekintetében) a Pp.130.§ (1) bekezdésének i.) pontja, 124.§ (2) bekezdés, 121.§ (1) bekezdésben foglaltak alapján hiánypótlási felhívás kiadásának mellőzésével a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítását vonja maga után.

A végzés ellen fellebbezésnek van helye, ugyanakkor a bíróság tájékoztatja a végzése indokolásában a feleket a Pp.132.§ (1) bekezdése alapján arról, hogy a keresetlevél beadásának jogi hatályai fennmaradnak, amennyiben a végzés jogerőre emelkedését követő 30 napon belül a fél a keresetlevelet újra szabályszerűen benyújtja.

A peres félnek lehetősége van ilyenkor a fellebbezés előterjesztésére, vagy a hiányok pótlására is. Nincs akadálya annak, hogy a hiányokat a fellebbezés előterjesztésével együtt pótolja, ugyanakkor az nem teszi a bíróság végzését megalapozatlanná, mivel a megadott határidőn belül a kötelezettségének nem tett eleget.

III. A tárgyalás kitűzése

Amennyiben a keresetlevél tárgyalás kitűzésére alkalmas, vagy a hiánypótlás folytán vált azzá, a bíróság intézkedik a tárgyalás kitűzéséről.

A Pp.125.§ (2) és (3) bekezdése alapján a tárgyalást úgy kell kitűzni, hogy a keresetlevél benyújtása, illetve a hiánypótlást követően négy hónapon belül a tárgyalás megtartható legyen és a keresetlevelet az alperes részére oly időpontban kell kézbesíteni, hogy a tárgyalás napját megelőzően legalább tizenöt nappal korábban azt átvegye.

Ennek hiányában csak a fél hozzájárulása esetén lehet a tárgyalást megtartani, mivel idézése nem minősül szabályszerűnek.

Előfordulnak olyan esetek is, amikor a bíróságnak a tárgyalás előkészítése során további intézkedést kell tenni.

A Pp.124.§ (4) bekezdés b.) pontja alapján: „A bíróságnak a (3) bekezdésben foglaltak szerinti intézkedései különösen a következők:

b.) a gyermek tartása, a szülői felügyelet gyakorlásának rendezése, a gyermek harmadik személynél történő elhelyezése, illetőleg a szüléssel kapcsolatos követelések iránti, továbbá az apaság és a származás megállapítására irányuló egyéb perekben - az ismeretlen helyen lévő alperes, anya, illetve gyermek tartózkodási helyének megállapítása érdekében - a bíróság elrendelheti az alperes, az anya, illetve a gyermek felkutatását [96. § (4)-(6) bek.];”

Ilyen esetben amennyiben az alperes ismeretlen helyen tartózkodik, vagy a gyermek tartózkodási helyének felkutatása indokolt, a rendőrhatalóság közreműködésével (Pp.96.§ (4) és (5) bekezdés), valamint a KEKKH adatszolgáltató útján is intézkedhet a bíróság a szükséges adatok beszerzése érdekében.

A tárgyalást főszabály szerint négy hónapon belül, azonban legkésőbb a keresetlevél bírósághoz érkezésétől számított kilenc hónapon belül ki kell tűzni.

Ez alól a határidő alól az jelent kivételt, ha a tárgyalásra szóló idézést külföldre kell kézbesíteni a peres félnek és a kézbesítés annyi időt vesz igénybe, hogy a határidő nem tartható be.

IV. Idézés a per tárgyalására

A Pp. 97.§ főszabályként azt rögzíti, hogy a felet, illetve ha meghatalmazottja van, a fél helyett a meghatalmazottat kell idézni, kivéve, ha a bíróság a felet személyes megjelenés kötelezettségével idézi.

A házasság felbontása iránti perben a peres feleknek személyesen kell megjelenniük, így a bíróság a jogi képviselővel eljáró fél esetén is idézi a peres feleket (109. idéző minta).

A bíróság az iratokat főszabály szerint postai úton kézbesíti.

A házasság felbontása iránti perekben nem érvényesül az a szabály, hogy a címzett helyett a posta másnak is kézbesítheti az iratot (a címmel azonos címen életvitelszerűen tartózkodó meghatalmazott, helyettes átvevő A/2-es értesítés), hiszen a peres felek akik esetleg egy ingatlanban laknak ellenérdekű felek, így a tértivevényen fel kell tüntetni, hogy csak a címzett veheti át (14/2002. IM. Rendelet 35.§ (7) bekezdés, A/6-os értesítés).

Ez számos esetben kézbesítési problémákhoz vezet, vagy azért, mert nem személyesen veszi át a címzett az iratot, azt a helyettes átvevőnek is átadják, ilyen esetben azonban az idézés nem minősül szabályszerűnek.

További időt jelent, hogy amennyiben „nem kereste” jelzéssel érkezik vissza a bírósághoz az alperes részére kézbesíteni rendelt keresetlevél és idézés, ahhoz, hogy az idézése szabályszerűnek minősüljön és a tárgyalás érdemben megtartható legyen, a bíróságnak külön végzésben tájékoztatni kell az alperest a kézbesítési vélelemről nyolc munkanapon belül és újra meg kell küldeni a címzett részére a keresetlevelet és az idézést is.

Ezt a végzést a bíróság tértivevény nélkül küldi meg a fél részére és a borítékon feltüntetésre kerül,

hogy „postaládába bedobandó”, gyakran azonban a posta ezt az iratot is visszaküldi a bíróság részére.

Előfordul olyan eset is, hogy a felperes által bejelentett lakóhelyről, tartózkodási helyről az alperes idézése és a keresetlevél „címezett ismeretlen” vagy „elköltözött” jelzéssel érkezik vissza a bírósághoz.

Ez esetben az idézés szintén nem minősül szabályszerűnek.

A bíróság ilyen esetben felhívja a felperest, hogy meghatározott határidőn belül az alperes pontos, idézhető címét jelentse be és amennyiben más címet megadni nem tud és a KEKKH Adatszolgáltató adataival igazolja, hogy az alperesnek belföldön más bejelentett lakó-, tartózkodási helye nincs és más nem bejelentett címet sem tud megadni, ez esetben kérheti az alperes hirdetményi idézését, részére ügygondnok kirendelését.

Ez esetben az ügygondnok költségeit előlegeznie kell, amennyiben a bíróság felhívásának nem tesz eleget, az a Pp. 137.§ (1) bekezdésének d.) pontja alapján az eljárás szünetelését vonja maga után. Ez az eljárás elhúzódását eredményezi, ugyanis a bíróság hat hónapig nem tesz érdemi intézkedést hivatalból, csak akkor, ha a fél ezen időtartam alatt az idézhető címet bejelenti. Ellenkező esetben a per hat hónapi szünetelés után megszűnik.

Amennyiben a fél eleget tesz bejelentési kötelezettségének, a bíróság ezen a címen kísérli meg az iratok kézbesítését, ami szintén lehet sikertelen, ez esetben újabb felhívást kell küldeni részére.

Amennyiben új címet bejelenteni nem tud és valószínűsíti, hogy a hirdetményi kézbesítés feltételei fennállnak, további időt jelent az, hogy a felperesnek kell megelőlegeznie az alperes részére kirendelendő ügygondnok díját, azt letétbe kell helyezni, amit az eljárás végén perköltségként érvényesíthet.

Sok esetben - főként a jogi képviselő nélkül eljáró fél részére - érthetetlen az, hogyha személyes költségmentességben részesült, akkor miért kell ezen költséget előlegezni.

A Pp.84.§ (4) bekezdése egyértelmű a tekintetben, hogy az ügygondnoki díjat a költségmentességben részesülő félnek is előlegezni kell.

Problémát jelent az is, hogy az előlegezendő díj összege a bontóperi illeték összegével vetekszik. Amennyiben pedig a fél ezt a költséget nem előlegezi, ez szintén az eljárás szüneteléséhez vezet, ami az ügy érdemi eldöntését késlelteti.

Amennyiben valamelyik peres fél külföldön él életvitelszerűen és külföldről kell idézni a bíróságnak, ez további hosszadalmas eljárást jelent a szabályszerű kézbesítés miatt.

Abban az esetben, ha külföldi állampolgárról van szó, aki a magyar nyelvet nem ismeri, a keresetlevélnek, idézésnek anyanyelvre történő fordításáról is gondoskodni kell, ami további időt vesz igénybe.

Különbség van az EU tagállamokba történő kézbesítés (1393/2007. EK rendelet, mely szerint közvetlen kézbesítés, postai kézbesítés, diplomácia vagy konzuli képviselő útján történő kézbesítés, minisztériumon keresztül történő kézbesítés is lehetséges), és az EU-n kívüli országokba történő kézbesítés között.

Ez utóbbiak esetén Kanada, USA, Ausztrália területére történő kézbesítések különösen komoly problémát jelentenek, mivel visszaigazolás sok esetben egyáltalán semmilyen módon nem történik a bíróság részére.

V. Házasság felbontása iránti per első tárgyalása

A bíróság az első tárgyalásra a feleket személyesen idézi.

A Pp.285.§ (2) bekezdése alapján ha a felperes szabályszerű idézés ellenére nem jelenik meg személyesen az első tárgyaláson, az a per megszüntetését vonja maga után kivéve, ha cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alatt áll, ismeretlen helyen tartózkodik, vagy a bíróság előtti megjelenése elháríthatatlan akadályba ütközik.

A per megszüntetése - mivel nem érdemi befejezést jelent -, ténylegesen az eljárás további elhúzódását eredményezi.

Az első tárgyaláson a bíróság a felek békítését kísérli meg, általában röviden hallgatja meg a feleket és a Pp.285.§ (4) bekezdése alapján azzal halasztja el a tárgyalást, hogy felhívja a feleket arra, hogy az eljárás folytatását írásban, három hónapon belül kérhetik, ellenkező esetben a per megszűnik és a folytatásra csak a kérelem beérkezését követő harminc nap eltelte után tűzhet új határnapot.

Az eljárás folytatását célszerű minél hamarabb kérni, hiszen annál korábbi időpontra tudja kitűzni a bíróság a folytatólagos tárgyalást. Mégis előfordul, hogy csak a három hónap letelte előtt pár nappal nyújtják be a folytatás iránti kérelmet, ami további idővesztést okoz.

IV. Folytatólagos tárgyalások

Amennyiben nem állnak fenn a megegyezéssel bontás feltételei, a folytatás iránti kérelemmel együtt részletes tényállást tartalmazó kereseti kérelmet kell előterjeszteni a házasság megromlása körében.

Amennyiben a folytatás iránti kérelemben ezt nem teszik meg, a bíróság megfelelő határidő tűzésével felhívja a felperest annak előterjesztésére.

Előfordul, hogy a bíróság által megadott határidőn belül sem nyújtják be a házasság megromlásához vezető tényeket tartalmazó tényállást (bízva abba, hogy a megállapodás a második tárgyalásig megtörténik), amennyiben ez a folytatólagos tárgyalás időpontjáig alperes részére történő szabályszerű kézbesítéssel sem történik meg, azt vonja maga után, hogy a folytatólagos tárgyalás érdemben nem tartható meg, a bíróság nincs abban a helyzetben, hogy részletesen meghallgassa a feleket.

A perbeli esetben a jogi képviselővel eljáró fél a bíróság felhívására sem nyújtotta be a részletes tényállást tartalmazó kérelmet a házasság megromlása körében és a tárgyalást megelőző napokban

mondta fel képviseleti jogosultságát, így az új jogi képviselő nem volt abban a helyzetben, hogy a tárgyalás napjáig pontosított kereseti kérelmét előterjessze.

Amennyiben a pontos tényállás előterjesztésére sor kerül, a folytatólagos tárgyaláson a peres felek részletes, személyes meghallgatására, ezt követően a felek által bejelentett tanúk meghallgatására kerül sor.

Bár célszerű lenne a felperes és alperes által bejelentett valamennyi tanú egy tárgyaláson történő meghallgatása, a tanúk számára, illetőleg a bíróságon felmerült ügyteher miatt ez több esetben nem megvalósítható.

A tárgyalási időközökben a bíróságnak lehetősége van további, a felek által előterjesztett bizonyítási indítványok alapján, vagy hivatalból is további bizonyítás lefolytatására. Például környezettanulmány beszerzése, felek felhívása jövedelmük igazolására, gyermek kiadásaival kapcsolatos iratok becsatolása, iskolai vélemény beszerzése, más hatóságtól iratok beszerzése (pl. rendőrségi iratok).

A környezettanulmány kapcsán előfordul, hogy az nem kerül soron kívül elvégzésre, a fél sem biztosítja az Önkormányzat által megjelölt időpontban a környezettanulmány elkészítését.

VII. Szakértői bizonyítás

A Pp.177.§ (1) bekezdése alapján: „(1) Ha a perben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához vagy megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik, a bíróság szakértőt rendel ki. Rendszerint egy szakértőt kell alkalmazni, több szakértőt csak különböző szakkérdések felmerülése esetében lehet kirendelni.”

A házasság felbontása iránti perekben a szülői felügyelet gyakorlása, kapcsolattartás szabályozása körében merülhet fel pszichológus szakértő kirendelésének szükségessége.

A szakértő feladata a felek, kiskorú gyermekek meghallgatása, bizonyos esetekben az élettárs,

peres féllel együtt élő nagyszülők meghallgatása.

A szakértők leterheltsége folytán nem tartható, hogy harminc napon belül az írásba foglalt szakvéleményt a bíróság részére elkészítsék, általában a kirendelő végzésben is már hatvan nap szerepel, ehhez képest is több esetben a szakértők határidő hosszabbítást kérnek.

Előfordul az is, hogy a peres felek a bíróság által kirendelt szakértő helyett más szakértő kirendelését kérik, figyelemmel arra, hogy a szakértő által kért határidő hosszabbítás az eljárás elhúzódását eredményezi.

Ugyanakkor a pszichológus szakértők hasonló szintű leterheltséggel dolgoznak, így amennyiben a bíróság helyt adna a felek kérelmének, a szakértő részére megküldött iratokat a felmentésükkel egyidejűleg visszakérné a szakértőtől és új szakértőt rendel ki, akinek a részére az iratokat szintén meg kell küldeni, további időbeli elhúzódást eredményez, hiszen az újonnan kirendelt szakértő sem tudja rövidebb idő alatt szakvéleményét a bíróság részére benyújtani, így nem célszerű új szakértő kirendelése.

Az eljárás időtartamát befolyásolja továbbá az is, ha a kirendelt pszichológus szakértő megítélése szerint pszichiáter szakértő bevonása is indokolttá válik, ezt jelzi a bíróság felé, a bíróságnak ilyen esetben a társszakértő kirendeléséről is külön végzésben kell döntenie, így a szakvélemények előterjesztése további határidőt vesz igénybe.

Előfordulnak olyan esetek, amikor valamelyik fél nem jelenik meg a szakértői vizsgálat időpontjában, vagy két gyermek közül csak az egyik gyermekkel jelenik meg, így az ő, illetve távolmaradó gyermek meghallgatására egy másik időpontban kerül sor, ami további hónapokat jelent az eljárás során.

Amennyiben az egyik fél külföldön él életvitelszerűen, a szakértő előtti megjelenés további problémákat vet fel, például a perbeli esetben a magyar anya életvitelszerűen a kiskorú gyermekkel külföldön élt, a gyermekkel való külföldre költözéskor a gyermek két éves volt, még nem beszélt magyarul, későbbiekben csak az idegen nyelvet beszélte, a magyar nyelvet nem ismerte, így a

szakértő vizsgálat elvégzéséhez tolmács biztosítására is szükség volt, ami további szervezést, megfelelő időpont egyeztetést igényelt.

VIII. Mulasztások miatt alkalmazható szankciók

Ha a felperes nem jelenik meg az első tárgyaláson, a per megszüntetésére kerül sor, a törvényben foglalt kivételek fennállásának hiányában.

Amennyiben azonban az alperes nem jelenik meg a tárgyaláson, a mulasztás következményei (Pp.136.§ szerinti bírósági meghagyás, pénzbírási kiszabása) nem alkalmazhatók (Pp.288.§ (1) bekezdés), ugyanakkor a megegyezési bontás feltételei nem állnak fenn amennyiben a folytatólagos tárgyaláson sem jelenik meg.

Ilyen esetben a bíróság tájékoztatja az alperest, hogy távolmaradása a házasság felbontásának nem akadálya, egyidejűleg felhívja arra, hogy a keresetlevélre érdemi nyilatkozatát a megadott határidőn belül terjessze elő, saját tényelődásait adja elő házasság megromlása körében és bizonyítási indítványait is terjessze elő.

A bíróság arról is tájékoztatja, hogy amennyiben nem jelenik meg és nem nyilatkozik, úgy tekinti, hogy a kereseti kérelemben foglaltak teljesítését nem ellenzi és a rendelkezésre álló iratok alapján határoz. Ugyanakkor arról is tájékoztatja, hogy ez esetben fel kell tárni a házasság megromlásához vezető okokat és arról is, hogy a bíróság hivatalból is folytathat bizonyítást.

IX. Külföldi fél, külföldi elem az eljárásban

Az idézésnél említésre került, hogyha valamelyik fél külföldön él, az idézésének szabályszerűsége hosszabb időt vehet igénybe, neheztelt a visszajelentés.

Amennyiben valamelyik fél a magyar nyelvet nem ismeri, tolmács alkalmazására kerül sor, több perbeli esetben is előfordul, hogy az alperes részére kirendelt tolmács a tárgyaláson megjelenik, az alperes azonban nem, távolmaradását nem is jelzi a bíróság felé, ami a peres eljárás időtartamának

növekedéséhez vezet.

Amennyiben az egyik fél életvitelszerűen külföldön él és az egyező akaratnyilvánításos bontás feltételei nem állnak fenn, hosszabb időt vehet igénybe a környezettanulmány beszerzése, a munkáltató általi jövedelemigazolás, a tényleges vagyoni, jövedelmi viszonyok feltárása.

A perbeli esetben a felperesi előadás szerint több külföldi bankban lévő megtakarítások állnak az alperes rendelkezésére, amely a gyermektartásdíj fizetési kötelezettségnél figyelembe vehető.

A külföldi bankok megkeresése és az arra érkező válaszok több hónapot vesznek igénybe, ezek hiánya az érdemi döntés hozatalának korlátját jelentik.

Amennyiben a szülői felügyelet vitás és a gyermeket ténylegesen gondozó személy külföldön él, a gyermek a magyar nyelvet nem beszéli, Magyarországon szakértő előtt nem jelent meg (betegség miatt), illetve útlevelének lejártá következtében és a másik félnek az útlevél meghosszabbításához történő hozzájárulásának hiányában, a gyermek szakértő általi meghallgatására külföldi bíróság megkeresése útján került sor, ami több hónapig eltartó bizonyítási elem, e nélkül érdemi döntés nem hozható.

X. Végzések elleni fellebbezések

Az eljárás során a bíróság több fellebbezéssel megtámadható végzést is hozat.

A költségmentesség engedélyezése iránti kérelmet elutasító végzés elleni fellebbezés folytán további intézkedésre mindaddig nem kerülhet sor, míg a végzés jogerőre nem emelkedik, illetve a fél az illetéket nem rója le, illetve a másodfokú bíróság eltérő döntése alapján a keresetlevél kitérésre alkalmassá nem válik.

A házasság felbontása iránti peres eljárásokban előfordul, hogy több ideiglenes intézkedés iránti kérelmet is előterjesztenek, mely végzések ellen fellebbezésnek van helye.

A kérelemnek teljesen vagy részben helyt adó döntés és a kérelmet elutasító végzés elleni is fellebbezésnek van helye, a fellebbezés folytán résziratok kerülnek felterjesztésre a másodfokú bírósághoz.

A perben kirendelt szakértő díját megállapító végzés ellen is van helye fellebbezésnek.

Bár a szülői felügyelet, gyermektartásdíj, kapcsolattartás kérdésében előterjesztett kérelem (ha a felek nem állapodnak meg a járulékos kérdésekben és a bíróság előtt egyezséget nem kötnek), a 6/1986. (VI.26.) IM. Rendelet 3.§ d.) és e.) pontja alapján tárgyi költségfeljegyzési jog alá esik, azaz az illetéket, szakértői díjat nem kell megelőlegezni (Pp.84.§ (1) bekezdés b.) pont), az eljárás végén a Pp.85/A.§ (4) bekezdése, 78.§, 81.§ (1) bekezdése alapján az állam által előlegezett költségek viseléséről a bíróságnak határoznia kell. Így amennyiben a szakértői díjat megállapító végzés ellen fellebbezéssel élnek, a végzés jogerőre emelkedéséig a bíróság ítéletet nem hozhat, mivel a bíróságnak az ítéletében a perköltség viseléséről is döntenie kell, a szakértői díj pedig ebbe a körbe esik, ez szintén az eljárás időtartamát befolyásoló tényező.

XI. Házasság felbontása iránti perben házastársi vagyontársaság megosztására vonatkozó kereseti kérelem előterjesztése.

Amennyiben a házasság felbontása iránt indított perben a házastársi vagyontársaság megosztása iránti kereseti kérelmet is előterjesztenek, azt is vizsgálni kell, hogy a házastársi vagyontársaság megosztása iránti kérelem szabályszerűen előterjesztésre került-e.

Amennyiben nem, ezen kereseti kérelem Pp.130.§ szerinti elutasítására is sor kerülhet, illetve hiánypótlási felhívás is kiadható.

Fontos azonban, hogy tárgyalás kitűzésére alkalmas kereseti kérelem rendelkezésre álljon, mivel a Pp.292.§ (2) bekezdése alapján a bíróságnak először a házasság felbontása és járulékai (szülői felügyeleti jog, gyermektartásdíj, kapcsolattartás stb.) kérdésében kell részítéletet hozni és csak ezen részítélet jogerőre emelkedését követően kerülhet sor a házastársi vagyontársaság megosztása iránti kereseti kérelem érdemi tárgyalására.

Amennyiben nincs tárgyalás kitűzésére alkalmas ilyen irányú kereseti kérelem és a bíróság jogerős végzéssel ezen kereseti kérelmet idézés kibocsátása nélkül elutasította, akkor ítélet hozatalának van helye. Amennyiben kitűzésre alkalmas kérelem előterjesztésre kerül, úgy részítéletet kell hozni. A peres felek az eljárás során a tárgyalás berekesztéséig bármikor előterjeszhetik a házastársi vagyontársaság megosztására vonatkozó kereseti, illetve viszontkereseti kérelmeiket.

A perbeli esetben a házastársi vagyontársaság megosztása iránti kereseti kérelem előterjesztésére azon a tárgyaláson került sor, amikor a bíróság a házasság felbontása iránti kérdés tárgyában már érdemi döntést tudott volna hozni, így azonban az a helyzet állt elő, hogy mindaddig, amíg a bíróság intézkedése folytán el nem dől, hogy ezen kérelem kitűzésre alkalmas-e, vagy ezen kérelem jogerősen, végzéssel elutasításra nem kerül, a bíróság nincs abban a helyzetben, hogy a házasság felbontása iránti kérelem tárgyában érdemben döntsön, mivel nem dönthető el, hogy részítélet, vagy ítélet hozatalának van helye.

Ez szintén a peres eljárás időtartamát befolyásoló tényező.

A házastársi vagyontársaság megosztása iránti kereseti kérelem esetén a teljes vagyonrendezés elve érvényesül, így a kereseti kérelemnek tartalmaznia kell az ingók tételes felsorolását, az életközösség megszakadáskori értékét, azt hogy az ingóság melyik fél birtokában van, mely ingó kiadását kéri a fél, mely ingó esetén jelent be különvagyoni igényt.

Meg kell jelölni a közös, illetve különvagyoni követeléseket, közös, illetve különvagyoni adósságokat összegszerűen, a társasági vagyona vonatkozó kérelmet, az ingatlan esetén (az ingatlan-nyilvántartási érdekeltek perbevonásával), az ingatlanon fennálló közös tulajdon megszüntetésére vonatkozó kérelmet, a különvagyontól közös vagyona, közös vagyontól külön vagyona történő beruházások értékét. Meg kell jelölni az egy fő jutóját (ez a pertárgy értéke), a pertárgyérték hat százalékát kitevő illetéket le kell róni (vagy költségmentesség, illetékfeljegyzési jog engedélyezését lehet kérni).

Ezen kereseti kérelem tekintetében a felek részletes, személyes meghallgatására kerül sor, majd tanúbizonyítási indítványok fogantatására. Okiratok rendelkezésre bocsátására, ezután szakértők

kirendelésére (több is lehet, például ingó-, ingatlan-, ékszer-, gépjármű-, könyvszakértő), így ezen peres eljárások több évet is igénybe vehetnek.

XII. A bíróságok körében felmerülő objektív okok.

Az adott bíróságon lévő ügyek mennyisége, a bíróságon belüli fluktuáció (az eljáró bírók személyében történő változás, átszignálás), a bírák részére szervezett kötelező oktatások, az eljáró bíró megbetegedése, az eljárás időtartamát szintén befolyásoló tényező.

XIII. Összegzés

A peres felek, jogi képviselők, eljáró bírók kölcsönös együttműködése folytán az időszerűség kérdése jelentősen javítható.

A bíróságok az eljárások ésszerű időn belüli befejezése érdekében több intézkedést is tesznek (két éven túli ügyek soron kívüli kitűzése, havi statisztikák készítése).

Felhasznált jogszabályok

1. 1952.évi.III.tv. (Pp.)
2. Komplex Jogtár Pp. Nagykomentár
3. 1993.évi.XXXI.tv. Római Egyezmény kihirdetéséről szóló törvény
4. 2011.évi. CDXXV.tv. Alaptörvény
5. 1990.évi. XCIII.tv. (Illetéktörvény)
6. 2012.évi. CLIX.tv. (Postatörvény)
7. 335/2012. Kormányrendelet (Postai szolgáltatások nyújtásának és hivatalos iratokkal kapcsolatos postai szolgáltatás részletes szabályiról)
8. 14/2002. IM. Rendelet (Bírósáig ügyviteli szabályzatról)
9. 1393/2007. EK. Rendelet